

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/88/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516215636
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1516215636.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v právnej veci žalobkyne: K.. N. C., W.. XX.XX.XXXX, F. Č. XXX/XX, Y., zastúpenej Advokátska kancelária Ivan Syrový s.r.o., so sídlom Kadnárova 83, Bratislava, proti žalovaným: X/ V. C., W.. XX.XX.XXXX, F. L. XXXX/X, F., X/ C.X. C., W.. XX.XX.XXXX, F. L. XXXX/ X, F., obom zastúpeným AKAK s.r.o., so sídlom Slowackého 56, Bratislava, o vylúčenie vecí z exekúcie, na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 18. októbra 2017, č.k. 56C 214/2016-100, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vylúčil nehnuteľnosti, a to spoluvlastnícky podiel vo výške 51/1500 na pozemku parcely reg. „C“ s parc. č. XXX/X I. U. X.XXX Y.X, H. T.: I. T., A. Okresným Ú. Y., V. I. na N. Č.. XXXX pre V.. Ú.. Y., I. Y., I. Y., T. H. F. L. Y.X. K.. T. C. E. K.. N. C.; T. T. C.. „Z. L. T. Č.. XXX/XXX I. U. XXX Y.X, H. T.: A. T. E. W., L. T. Č.. XXX/XXX I. U. XXX Y.X, H. T.: A. T. E. W., T. T. C.. „X. L. T. Č.. XXX I. U. XX Y.X, H. T.: I. T., L. T. Č.. XXX I. U. XX Y.X, H. T., I. T., L. T. Č.. XXX I. U. XX Y.X, H. T., I. T., C. H. L. L.. Č.. XXX T. na T. T. C.. „Z. L. T. Č.. XXX/XXX, A. Okresným Ú. Y., V.N. I. na N. Č.. XXXX pre V.. Ú.. Y., I. Y., I. Y.; T. Č.. X-XX W. L. U. U. W.. Q. X/XX na X. T. U. K. H. E. M. F. L. L.. Č.. XXXX, T. na T. L. T. Č.. XX/X, L. T. Č.. XX/X E. L. T. Č.. XX/X, E. V. W. T. T. na L.W. Č. E. L. A. F. U. U. XXXX/XXXXX, A.L. Okresným Ú. F., V. I. na N. Č.. XXXX pre V.. Ú.. T., I.: F. - Y.. Č.. T., I.: F. U., z exekúcie vykonávanej súdnym exekútorom JUDr. Ivanom Nestorom, Exekútorsky úrad Bratislava, Haburská 49/A, Bratislava, ktorá je vedená v exekučnom konaní pod sp. zn. X. XXX/XXXX na základe poverenia č. XXXXXXXXXXXX na vykonanie exekúcie udeleného Okresným súdom Bratislava V. Žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že žalobkyňa v konaní osvedčila predloženými listinami, že jej manžel K.. T. C. urobil dňa 11.8.2015 jednostranný právny úkon - uznanie dlhu z titulu pôžičky od žalovaných 1 a 2 - svojich rodičov. Predmetom tejto pôžičky malo byť prenechanie peňazí v sume 86.304 eur (2.600.000 Sk) so splatnosťou k 11.8.2006. Na podklade tohto uznania dlhu z titulu pôžičky peňazí manželom žalobkyne od žalovaných 1 a 2 (rodičov) bola spísaná notárska zápisnica č. N 1654/2015, Nz 34402/2015, NCRI 35174/2005 o právnom úkone súčasťou ktorej bol aj súhlas s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. V konaní bolo zistené, že dňa 6.7.2015 podal manžel žalobkyne na Okresnom súde v Malackách návrh na rozvod ich manželstva. Konanie sa na danom súde vedie pod sp. zn. 8P/247/2015, pričom návrh na rozvod manželstva bol podaný ešte pred jeho uznaním dlhu. Práve v konaní o rozvod manželstva žalobkyňa získala vedomosť o tom, že na nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne a jej manžela bolo zriadené súdnym exekútorom JUDr. Ivanom Nestorom exekučné záložné právo na základe exekučného príkazu zo dňa

4.1.2016 so sp. zn. EX 2255/2016 v prospech žalovaných 1 a 2 ako oprávnených. Okresný súd Bratislava V vydal ako exekučný súd poverenie na vykonanie exekúcie č. 5105198552 zo dňa 27.11.2015. V konaní medzi stranami nebolo sporné, že nehnuteľnosti, ktorých vylúčenia z exekúcie sa žalobkyňa domáha, tvoria predmet BSM žalobkyne a jej manžela. Pohľadávka žalovaných voči manželovi žalobkyne z ústnej uzavretej pôžičky medzi nimi zo dňa 11.8.2005 vznikla pred uzavretím manželstva žalobkyne a syna žalovaných T. C., ktorí manželstvo uzavreli dňa 24.6.2006. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 55 ods. 1 Exekučného poriadku, § 143 a § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že v prejednávanej veci bolo nevyhnutné, aby sa žalobkyňa ochrany svojho spoluvlastníckeho práva domáhala práve podaním vylučovacej žaloby, pretože iba právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým jej návrhu vyhovie, môže byť i podkladom pre zastavenie exekúcie z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 písm. e) Exekučného poriadku. Vychádzal pri tom aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.11.2020 sp. zn. 3Cdo 8/2010, z ktorého vyplýva, že pohľadávka len jedného z manželov, ktorá vznikla pred uzavretím manželstva dlžníka s jeho manželom - bezpodielovým spoluvlastníkom, nemôže byť uspokojená z majetku patriaceho do ich BSM. Uviedol, že zo všetkých skutkovo a právne relevantných okolností danej veci je zrejmé, že v uvedenom exekučnom konaní sa žalovaný 1 a 2 (ako oprávnení) usilujú v rozpore s § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojiť z nehnuteľností (majetku patriaceho do BSM žalobkyne a syna žalovaných T. C.). Takú pohľadávku voči T. C. (ako povinnému), ktorá vznikla pred uzavretím manželstva žalobkyne a T. C.. Sú preto splnené predpoklady pre vylúčenie nehnuteľností z exekúcie. Uviedol, že je bez právneho významu pre rozhodnutie vo veci obrana žalovaných, spočívajúca v tom, že exekúcia nie je vedená spôsobom predajom nehnuteľností, na predmetné nehnuteľnosti bolo zriadené exekučné záložné právo a tvrdenie, že zriadenie exekučného záložného práva nie je spôsobom vykonania exekúcie, ale len zabezpečovacím inštitútom. K tvrdeniu žalovaných, že práve sporná pôžička bola použitá na zabezpečenie kúpy predmetného bytu za účelom vytvorenia spoločného bydliska žalobkyne a jej manžela, uviedol, že žalovaní v konaní nepreukázali, že žalobkyňa mala vedomosť o pôžičke. Poukázal aj na rozpory vo výpovediach žalovaných v časti nároku na príslušenstva pôžičky (úročenia) v rámci exekúcie. Výpoveď svedka T. C. v časti, v ktorej ani neuviedol z akých prostriedkov mienil vrátiť pôžičku v lehote do 30.10.2015 ako vyhlásil v notárskej zápisnici dňa 5.10.2015, vyhodnotil ako účelové konanie, ktoré má smerovať k príprave vyporiadania BSM so žalobkyňou. Prisvedčil tvrdeniu žalobkyne, že listiny v konaní predložené, preukazujú skutočnosti, ktoré majú žalobkyňu dostať do nevýhodného postavenia pri následnom vyporiadani BSM. Tomuto svedčí aj časový sled predmetných úkonov uskutočnených žalovanými a manželom žalobkyne, lehota splatnosti pôžičky a účel ktorý manžel žalobkyne týmto konaním sledoval. Poukázal aj na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 6Co/33/2017-57 zo dňa 28.2.2017, ktorým odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým na návrh žalobkyne nariadil neodkladné opatrenie, zmenil tak, že návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, avšak uviedol, že žalobkyňa osvedčila nárok na vylúčenie veci z exekúcie, keďže je nepochybné, že k vzniku záväzku povinného - manžela žalobkyne voči žalovaným došlo v čase pred uzavretím manželstva, pričom nehnuteľnosti, ku ktorým bolo zriadené exekučné záložné právo, sú podľa údajov katastra nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne a syna žalovaných. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 262 ods. 1 a 2 C.s.p. 2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaní, žiadali napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a žalobu zamietnuť. Odvolanie odôvodnili tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávny procesný postup podľa ich názoru spočíva v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, keď súd sa dostatočne nevysporiadal s ich zásadnými námietkami, že žalobe nemožno vyhovieť pokiaľ nie je na sporné nehnuteľnosti vedená exekúcia spôsobom, predajom nehnuteľností, pretože v dotknutom exekučnom konaní, súdny exekútor zriadil len exekučné záložné právo na nehnuteľnosti. Súd pritom konštatoval, že zriadenie exekučného záložného práva nie je spôsobom vykonania exekúcie, avšak s ich námietkou sa žiadnym spôsobom nevysporiadal, len konštatoval, že ide o námietku bez právneho významu, ale neobjasnil, prečo k takémuto záveru dospel. Ďalej namietali, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobkyňa mala vedomosť o existencii pôžičky, ako aj o tom, na aký účel boli tieto peňažné prostriedky použité. Žalobkyňa mala vedomosť, že za poskytnutú pôžičku bol zakúpený byt, v ktorom pôvodne bývala so synom žalovaných, po jeho predaji neboli prostriedky vrátené žalovaným, ale boli použité na výstavbu rodinného domu, ktorý patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a ktorého vylúčenia z exekúcie sa žalobkyňa domáha. Vedomosť žalobkyne preukazuje objednávka na sprostredkovanie predaja nehnuteľností zo dňa 25.9.2008, z ktorej je zrejmé, že žalobkyňa

sprostredkovala predaj bytu vo vlastníctve K.. T. C.. Tento listinný dôkaz súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevyhodnotil a v odôvodnení sa s ním nevysporiadal. Nevyhodnotil dôkazy preukazujúce vedomosť žalobkyne, a to najmä článok VII bod 4. Zmluvy o prevode vlastníctva bytu a taktiež výpis z listu vlastníctva, ktorý v kontexte skutkových okolností potvrdzuje, že v roku 2008 prišlo k prevodu bytu zakúpeného za zapožičané peniaze, z ktorého predaja následne bola financovaná výstavba rodinného domu v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne a K.. T. C.. Pokiaľ súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave, namietali, že v čase jeho rozhodovania neboli známe ďalšie skutkové okolnosti, t.j. účel, na ktorý boli použité poskytnuté peňažné prostriedky žalovanými. Taktiež v súvislosti s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR namietali odlišné skutkové okolnosti prejednávanej veci. Zotrvali aj na námietke, že nemôže byť daný dôvod pre vylúčenie veci z exekúcie z hľadiska osobitného druhu určovacej žaloby (§ 55 Exekučného poriadku) v znení účinnom do 21.3.2017), kde nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem pokiaľ nie je vedená exekúcia priamo na sporné nehnuteľnosti, resp. pokiaľ nie sú poňaté do súpisu majetku, ktorý podlieha exekúcii (porovnaj Števček, M., Ficová, S., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Exekučný poriadok. Komentár. II. vydanie. Bratislava: C.H. beck, 2015, s. 224). Pojem „exekúcia“ sa spája s konkrétnym spôsobom vykonania exekúcie. Jednotlivé spôsoby vykonania exekúcie sú taxatívne vymedzené v § 63 O. 1 Exekučného poriadku, pričom zriadenie exekučného záložného práva medzi nimi uvedené nie je, a je teda zrejmé, že zriadenie exekučného záložného práva nie je samotným spôsobom vykonania exekúcie, ale je len formou zabezpečenia majetku povinného, ktorý nemusí byť priamo výkonom, t.j. konkrétnou exekúciou postihnutý v exekučnom konaní. Pokiaľ nie je realizovaný konkrétny spôsob vykonania exekúcie z hľadiska postihnutia majetku, pričom zo skutkového stavu v prejednávanej veci je zrejmé, že neprišlo ani k vydaniu upovedomenia o spôsobe predajom nehnuteľností, nemôže byť naplnená dikcia ustanovenia § 55 Exekučného poriadku, pretože v exekúcii, t.j. konkrétnym spôsobom (§ 63 O. 1 Exekučného poriadku) nie je realizovaná exekúcia na vec nepripúšťajúcu exekúciu.

3. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaných navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a žalovaných zaviazat' na náhradu trov odvolacieho konania. Namietala nesprávnosť záveru žalovaných, že žaloba o vylúčenie veci z exekúcie nemôže byť podaná, ak je v exekučnom konaní zriadené „iba“ exekučné záložné právo, pretože to nie je spôsob vykonania exekúcie, keďže tie sú taxatívne vymedzené. Poukázala na význam a zmysel excindačnej žaloby ako inštitútu, ktorým sa tretie osoby môžu brániť ak sa majú postihnúť veci, na ktoré sa exekúcia nepripúšťa. Je zrejmé, že pokiaľ exekútor zriaďuje na veci exekučné právo, možno neskôr očakávať, že bude táto vec speňažovaná predajom, najčastejšie teda formou verejnej dražby. Ak by v zmysle výkladu žalovaných nebola aktívne vecne legitimovaná, nemala by k dispozícii žiadne právne prostriedky ako sa brániť exekúcii na jej spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach a podľa výkladu žalovaných by excindačnú žalobu mohla podať až v čase, keď exekútor pristúpi k speňaženiu veci, čo však mohlo znamenať nezvratný stav, kedy exekútor vykoná dražbu a žalobkyňa o svoje spoluvlastnícke právo príde. Namietala, že aktívnu legitimáciu na podanie excindačnej žaloby súdy spájajú najmä s vlastníckym právom k veci a v tejto súvislosti poukázala na uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.7.2015 sp. zn. 9Co/466/2015. Zriadenie exekučného záložného práva síce nie je výkonom exekúcie, avšak „má uhradzovaciu a zabezpečovaciu funkciu v rovnakom rozsahu ako iné záložné právo, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie predajom založenej nehnuteľnosti voči ďalšiemu vlastníkovi nehnuteľnosti bez toho, aby mal voči nemu exekučný titul, exekúcia sa v takom prípade vykoná na základe exekučného titulu, ktorý bol podkladom pre zriadenie exekučného záložného práva.“ (rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 23.8.2016 sp. zn. 5Co/217/2016). Uviedla, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 5Co/217/2016 súd vylúčil vec z exekúcie, pričom rovnako ako v danom prípade, bolo na vec vydané „len“ exekučné záložné právo a nevykonávala sa ešte exekúcia niektorým zo spôsobov uvedených v § 63 Exekučného poriadku. Navyše Exekučný poriadok, a ani jeho novela, platná od 1.4.2017, nerozlišuje resp. neposudzuje oprávnenie podať excindačnú žalobu vzhľadom na štádium konania, prípadne na spôsob vykonania exekúcie. Interpretácia žalovanými je zjavne účelová. Žalobkyňa osvedčila svoje vlastnícke právo k exekvovaným nehnuteľnostiam a v zmysle rozhodovacej praxe súdov a s prihliadnutím na účel excindačnej žaloby a charakter exekučného záložného práva je potrebné vykladať § 55 ods. 1 Exekučného poriadku v tom zmysle, že žalobkyňa sa môže oprávnenne domáhať vylúčenia veci z exekúcie aj vtedy, pokiaľ je zriadené exekučné záložné právo. K ďalším námietkam žalovaných uviedla, že nie je daný dôvod, aby sa súd zaoberal objednávkou na sprostredkovanie predaja nehnuteľností zo dňa 25.9.2008, pretože žiadnym spôsobom nepreukazuje, že by za predmetnú pôžičku žalovaných T.. C. bol jeho byt kupovaný, alebo že by peniaze z jeho následného predaja v novembri 2008 mali byť použité na výstavbu rodinného domu patriaceho do BSM. Výsluchy žalovaných a svedka T. C. preukazujú, že celé exekučné konanie voči T. C. je vedené účelovo, s cieľom

pripraviť ju o jej podiel z vyporiadania BSM. Z ich tvrdení vyplýva, že dom patriaci do BSM, na ktorého výstavbu boli údajne použité prostriedky z predaného bytu patriaceho T. C., bol riadne postavený a skolaudovaný v novembri roku 2008. S poukazom na platobné podmienky dohodnuté v kúpnej zmluve, ktorou sa predal byt T. C., namietala, že kúpna cena za predmetný byt bola vyplatená v celosti najneskôr dňa 15.11.2008. Žalovaný teda spolu so svedkom T. C. účelovo uvádzali nepravdivé tvrdenia, keď tvrdili, že peniaze utŕžené z predaja bytu T. C. šli na výstavbu domu v BSM žalobkyne a T. C., avšak logicky to nie je možné, keďže tieto peniaze mal T. C. k dispozícii až v čase na prelome októbra a novembra roku 2008 a vtedy už predmetný dom bol postavený a zariadený, keďže sa tam žalobkyňa s T. C. a ich ročným dieťaťom nasťahovali. Uviedla, že výstavba rodinného domu, aj kúpa pozemku, bola v oboch prípadoch v celosti financovaná dvoma hypotekárnymi úvermi a nedochádzalo k žiadnym mimoriadnym splátkam.

4. Žalovaní vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedli, že žalobkyňa vo svojom podaní neuviedla žiadne nové okolnosti, opakuje a zdôrazňuje skutočnosti, ktoré súd nesprávne vyhodnotil a bagatelizuje okolnosti, ktoré sú pre vec rozhodujúce a s ktorými sa súd nezaoberal a nevysporiadal. Zotrvávali na svojich námietkach uvedených v odvolaní, týkajúcich sa nedostatku odôvodnenia rozsudku, nesprávneho právneho posúdenia a nesprávneho hodnotenia skutkových okolností.

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaných zotrvala na svojom predchádzajúcom vyjadrení a uviedla, že žalovaní sa vecne nevyjadrili k argumentom, ktoré uviedla k ich odvolaniu a nijakým spôsobom nereagovali na ňou tvrdené dôležité skutočnosti.

6. Žalovaní v odvolacom konaní doručili súdu aj ďalšie vyjadrenia, a to stanovisko k poslednému vyjadreniu žalobkyne, v ktorom poukázali na závery Ústavného súdu SR uvedené v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 472/2015-9, v zmysle ktorých vylučovacia žaloba je dôvodná len za predpokladu, že povedie k zastaveniu exekúcie a v tejto súvislosti žalovaní opätovne poukázali na to, že v danom prípade je realizovaný len zabezpečovací úkon na zabezpečenie majetku prostredníctvom exekučného záložného práva. V ďalšom vyjadrení doručenom súdu dňa 16.5.2018 uviedli, že v rozsahu odvolacích dôvodov považujú za potrebné doplniť ich argumentáciu a namietali nesprávne vyhodnotenie okamihu vzniku pohľadávky žalovaných z titulu poskytnutej pôžičky ich synovi súdom prvej inštancie a s poukazom na dohodnutú splatnosť pôžičky na august 2006 namietali, že pohľadávka na vrátenie pôžičky nevznikla pred uzavretím manželstva, ale za trvania manželstva v auguste v roku 2006.

7. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné.

8. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala vylúčenia nehnuteľností z exekúcie, ako aj pre posúdenie opodstatnenosti argumentácie žalovaných, na ktorej založili svoju obranu v konaní; zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov dospel k správny skutkový záverom a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, že v danom prípade sú splnené predpoklady pre vylúčenie nehnuteľností z exekúcie, keď v exekučnom konaní sa žalovaní v rozpore s § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka usilujú uspokojiť z nehnuteľností patriacich do BSM žalobkyne a ich syna - povinného takú pohľadávku voči povinnému, ktorá vznikla pred uzavretím manželstva povinného so žalobkyňou. Vec posúdil správne po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia Exekučného poriadku a Občianskeho zákonníka. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe vyhovel, súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil, keď sa vysporiadal s podstatnými skutočnosťami pre právne posúdenie veci a aj s argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania. Námietku žalovaných spočívajúcu v tom, že na sporné nehnuteľnosti nie je vedená exekúcia predajom nehnuteľností, ale súdny exekútor zriadil len exekučné záložné právo na tieto nehnuteľnosti, zriadenie ktorého nie je spôsobom vykonania exekúcie, posúdil súd prvej inštancie ako námietku bez právneho významu, v ktorej časti odôvodnenie napadnutého rozsudku aj odvolací súd považuje za minimalistické, avšak v kontexte celého odôvodnenia je zrejmé, že za rozhodujúce považoval, že žalovaní v exekučnom konaní usilujú o uspokojenie z nehnuteľností patriacich do BSM žalobkyne a ich syna - povinného, a to pohľadávky, ktorá nevznikla za trvania ich manželstva. Proti týmto záverom súdu prvej inštancie mohli žalovaní náležite skutkovo a právne argumentovať, a preto v tejto súvislosti bolo zachované ich základné právo na spravodlivý súdny proces a nebola im odňatá možnosť konať pred súdom. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie preto nemožno považovať za svojvoľné, či zjavne neodôvodnené.

9. Žalobkyňa sa domáhala vylúčenia predmetných nehnuteľností z exekúcie podľa § 55 ods. 1 Exekučného poriadku, v znení účinnom do 1.4.2017 z dôvodu, že nehnuteľnosti, ku ktorým bolo zriadené

exekučné záložné právo v prospech žalovaných 1 a 2 ako oprávnených, patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyne a jej manžela K. T. C., syna žalovaných, proti ktorému žalovaným ako veriteľom vznikla pohľadávka na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke dňa 11.8.2005 pred uzavretím manželstva syna žalovaných T. C. a žalobkyne dňa 24.6.2006.

10. Správne súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti žaloby žalobkyne vychádzal z ustanovenia § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov môže byť uspokojená pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva. Uvedené ustanovenie interpretoval v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR, uvedeným v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 8/2010 zo dňa 22.11.2010, podľa ktorého pohľadávka len jedného z manželov, ktorá vznikla pred uzavretím manželstva tohto dlžníka s jeho manželom - bezpodielovým spoluvlastníkom, nemôže byť uspokojená z majetku patriaceho do ich BSM. Vzhľadom na to, že v konaní nebolo sporné, že nehnuteľnosti, ku ktorým bolo zriadené exekučné záložné právo, patria do BSM žalobkyne a syna žalovaných a pohľadávka žalovaných proti ich synovi, za účelom uspokojenia ktorej podali návrh na vykonanie exekúcie a návrh na zriadenie exekučného záložného práva k sporným nehnuteľnostiam, vznikla pred uzavretím jeho manželstva so žalobkyňou, z ktorého dôvodu nemôže byť uspokojená z majetku patriaceho do ich BSM, správne súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené predpoklady pre vylúčenie nehnuteľností z exekúcie.

11. Žalovaní v odvolaní namietajú, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobkyňa mala vedomosť o existencii pôžičky, ako aj o tom, na aký účel boli požičané peniaze použité, avšak súd prvej inštancie nevyhodnotil listinné dôkazy preukazujúce vedomosť žalobkyne, a to najmä objednávku na sprostredkovanie predaja nehnuteľností zo dňa 25.9.2008 a článok VII bod 4. zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Tieto listinné dôkazy sa však netýkajú pôžičky poskytnutej žalovanými ich synovi, z objednávky na sprostredkovanie predaja nehnuteľností vyplýva, že žalobkyňa objednala sprostredkovanie predaja predmetného bytu dňa 25.9.2008, ktorá skutočnosť však nepreukazuje vedomosť žalobkyne o existencii pôžičky a ani účel, na ktorý boli v skutočnosti peniaze získané predajom tohto bytu použité, a tieto skutočnosti nepreukazuje ani zmluva o prevode vlastníctva bytu. Odvolací súd tiež dospel k záveru, že tieto skutočnosti ani nie sú rozhodujúce pre posúdenie, či pohľadávku žalovaných možno v exekúcii uspokojiť z majetku patriaceho do BSM žalobkyne a jej manžela, keď rozhodujúcou skutočnosťou v zmysle § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka je, či dlh manžela žalobkyne vznikol za trvania ich manželstva. Pokiaľ žalovaní poukazujú na účel, na ktorý boli použité nimi poskytnuté finančné prostriedky ich synovi a prostriedky získané manželmi predajom bytu, ktorý nadobudol ich syn pred uzavretím manželstva, môžu byť tieto skutočnosti významné v konaní o vyporiadanie BSM žalobkyne a syna žalovaných, nie sú však významné v konaní o vylúčenie nehnuteľnosti z exekúcie. Uvedený záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 257/2012 zo dňa 29.3.2016 (R77/2016), v ktorom Najvyšší súd SR konštatoval, že pre povinnosť manžela, ktorý nie je dlžníkom veriteľa, strpieť uspokojenie pohľadávky veriteľa z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva je rozhodujúce len splnenie dvoch podmienok, ktorými sú, že majetok v čase výkonu rozhodnutia patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a pohľadávka veriteľa vznikla za trvania manželstva. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd ďalej uviedol: „Pokiaľ ide o vec patriacu do BSM, je táto skutočnosť dôvodom na uplatnenie excindačnej žaloby iba v prípade, ak vec bola poňatá do súpisu, napriek skutočnosti, že nebola naplnená hypotéza ustanovenia § 147 Občianskeho zákonníka, čo znamená, ak pohľadávka nevznikla za trvania manželstva, prípadne ak exekúcia postihuje vec z dôvodu existencie dohody modifikujúcej zákonný režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 143 a Občianskeho zákonníka), prípadne ak bolo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov počas trvania manželstva zrušené [(§ 148a Občianskeho zákonníka), vid' bližšie Števec, M., Ficová, S. a kol. Exekučný poriadok - Komentár, C-H BECK 1. vydanie r. 2011, str. 148].

12. Z uvedeného záveru Najvyššieho súdu SR však podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýva, že podmienkou úspešnosti excindačnej žaloby by bolo aj poňatie veci do súpisu, keď vykonávanie súpisu vecí podliehajúcich exekúcii je upravené v rámci spôsobu výkonu exekúcie predajom hnuťelných vecí (§ 118, § 120 Exekučného poriadku), pričom podanie excindačnej žaloby nie je podmienené výkonom exekúcie len týmto spôsobom a vylúčenia veci z exekúcie sa môže tretia osoba domáhať v zmysle § 55 Exekučného poriadku aj v prípade vykonávania exekúcie iným spôsobom, napr. predajom nehnuteľnosti. V uvedenom rozhodnutí sa najvyšší súd ani nezaoberal dôvodnosťou excindačnej žaloby z hľadiska konkrétneho spôsobu výkonu exekúcie ani z hľadiska určitého konkrétneho štádia exekučného konania.

13. Podľa § 55 ods. 1 Exekučného poriadku, v znení účinnom do 1.4.2017, právo na vec, ktoré nepripúšťa exekúciu, môže tretia osoba uplatniť voči oprávnenému na súde návrhom na vylúčenie veci z exekúcie podľa osobitného predpisu.

14. Právna úprava inštitútu excindačnej žaloby, uvedená v citovanom ustanovení, bola zmenená novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom číslo 2/2007 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2017, ktorým bola upravená v ustanovení § 44 Exekučného poriadku, avšak v zmysle prechodného ustanovenia § 243h Exekučného poriadku sa exekučné konania začaté pred 1.4.2017 dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Správne preto súd prvej inštanície v danom prípade aplikoval ustanovenie § 55 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom pred 1.4.2017.

15. Žalovaní v odvolaní namietali, že zriadenie exekučného záložného práva nie je samotným spôsobom vykonania exekúcie, ale je len formou zabezpečenia majetku povinného a nie je preto naplnená dikcia ustanovenia § 55 Exekučného poriadku, pretože v exekúcii, t.j. konkrétnym spôsobom (§ 63 o. 1 Exekučného poriadku) nie je realizovaná exekúcia na vec nepripúšťajúcu exekúciu. Odvolací súd tieto námietky žalovaných posúdil ako nedôvodné, keď sa stotožnil s názorom žalobkyne, že ustanovenie § 55 ods. 1 Exekučného poriadku je potrebné vykladať v súlade s účelom excindačnej žaloby, ktorým je ochrana osôb, ktoré majú k majetku postihnutému exekúciou právo, ktoré vylučuje, aby bol tento majetok použitý k nútenému výkonu rozhodnutia. Z tohto účelu excindačnej žaloby vychádzal aj Krajský súd v Žiline v uznesení sp. zn. 9Co 466/2015 zo dňa 30.7.2015, na ktoré poukázala aj žalobkyňa vo svojom vyjadrení, ktorým rozhodol o odvolaní proti výroku o trovách konania rozsudku súdu prvej inštanície, ktorým súd prvej inštanície vyhovel žalobe a vylúčil veci z exekúcie, v rámci ktorej bolo zriadené exekučné záložné právo na nehnuteľnosti. V uvedenom konaní odvolací súd v súvislosti s aplikáciou § 150 ods. 1 O.s.p. na rozhodnutie o náhrade trov konania skúmal okolnosti, ktoré viedli žalobkyňu k podaniu žaloby na súd a možnosť predísť súdnemu sporu mimosúdnou dohodou strán pred podaním žaloby. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že „Bolo nevyhnutné, aby sa žalobkyňa ochrany svojho spoluvlastníckeho práva domáhala práve podaním vylučovacej žaloby, nakoľko iba právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým jej návrhu vyhovel, môže byť i podkladom pre zastavenie exekúcie z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 písm. e) Exekučného poriadku.“

16. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom žalobkyne, že Exekučný poriadok možnosť podať excindačnú žalobu neupravuje v súvislosti s konkrétnym štádiom exekučného konania alebo spôsobom vykonania exekúcie.

17. Odvolací súd vychádzal aj z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 582/2020 zo dňa 18.11.2020, vydaného vo veci, v ktorej súdna exekútorka na základe vydaného upovedomenia o začatí exekúcie a exekučného príkazu na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností (bytu) vo vlastníctve sťažovateľa vykonala dražbu nehnuteľností a udelila príklep vydražiteľovi. Ústavný súd konštatoval, že „postup súdneho exekútora (schválený okresný súdom), ktorý pokračoval v exekúcii a vykonal dražbu bytu vo vlastníctve sťažovateľa napriek podanej excindačnej žalobe (bod 25 tohto odôvodnenia) a bez ohľadu na vecne na podanie takej žaloby nadväzujúci návrh na odklad exekúcie (predchádzajúca časť odôvodnenia v tomto bode), nemožno považovať za nesprávny, resp. ústavne neudržateľný. Ústavný súd SR pritom vychádzal z toho, že podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku možno povoliť odklad exekúcie len vtedy, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená a uviedol, že „V súvislosti s excindačnou žalobou exekučný súd exekúciu zastaví, len ak bolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťajúce exekúciu. To znamená, že len na základe podanej excindačnej žaloby, ak jej nebolo právoplatne vyhovené (v danom prípade bola žaloba podaná jeden deň pred konaním dražby), návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku nemôže vyvolať účinky predpokladané v § 56 ods. 6 Exekučného poriadku (a exekučný súd z tohto dôvodu neodloží exekúciu ani bez návrhu). Predpokladom podania návrhu na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (alebo povolenia odkladu exekúcie aj bez návrhu) je totiž očakávanie, že exekúcia bude zastavená, pričom zákonom určeným predpokladom takeého očakávania (odkaz na § 57 v § 52 Exekučného poriadku) zase je, že excindačnej žalobe už bolo právoplatne vyhovené.“ Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že súdny exekútor môže pokračovať v exekúcii po vydaní exekučného príkazu na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností aj po podaní excindačnej žaloby, ak o nej nebolo právoplatne rozhodnuté, pričom aj predpokladom povolenia odkladu exekúcie je očakávanie, že exekúcia bude zastavená, k čomu v prípade excindačnej žaloby môže dôjsť len v prípade, ak takejto žalobe bolo vyhovené. Vzhľadom na to odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa sa môže domáhať ochrany svojich práv excindačnou žalobou aj v prípade zriadenia exekučného záložného práva na nehnuteľnosti patriace do BSM žalobkyne a jej manžela, keďže len právoplatné vyhovenie takejto žalobe má za následok zastavenie exekúcie a je tiež predpokladom povolenia odkladu exekúcie.

18. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že potrebné je prihliadnuť aj na charakter inštitútu exekučného záložného práva a právne následky jeho zriadenia vyplývajúce z ustanovenia § 169 Exekučného poriadku, podľa ktorého pre pohľadávky, pre ktoré bolo zriadené exekučné záložné právo, možno vykonať exekúciu predajom nehnuteľností priamo aj proti neskoršiemu nadobúdateľovi nehnuteľností.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na komentár k Exekučnému poriadku (Števček, M., Ficová, S. a kol. Exekučný poriadok. Komentár 1. vydanie. Praha: C.H. BECK, 2011, 583 s.) „exekučné záložné právo má uhradzovaciu a zabezpečovaciu funkciu v rovnakom rozsahu ako iné záložné právo, navyše sú tieto funkcie posilnené tým, že oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie predajom založenej nehnuteľnosti voči ďalšiemu vlastníkovi nehnuteľnosti bez toho, aby mal voči nemu exekučný titul (§ 41 EP). Exekúcia sa v takom prípade vykoná na základe exekučného titulu, ktorý bol podkladom na zriadenie exekučného záložného práva. Ide tu o výnimku zo zásady, že ten, voči komu sa exekúcia vedie, musí byť označený v exekučnom titule, alebo musí byť právnym nástupcom povinného (právnym nástupcom v tom zmysle, že na neho prešiel obligačný záväzok povinného).“

19. V odvolacom konaní bolo žalovaným umožnené vyjadriť sa k vyjadreniu žalobkyne k ich odvolaniu v súlade s ustanovením § 374 ods. 1 C.s.p., avšak na ďalšie ich vyjadrenia podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prihliadať, keďže boli podané nad rámec procesných práv vyplývajúcich strane sporu z ustanovení § 373 a § 374 C.s.p., ktoré poskytujú stranám sporu dostatočný priestor na uplatnenie ich námietok a argumentácie v odvolacom konaní. Vo svojom odvolaní žalovaní uplatnili okrem iného odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení prípustnosti excindačnej žaloby v exekučnom konaní, v ktorom bolo zriadené exekučné záložné právo a pokiaľ vo svojom ďalšom vyjadrení doručenom súdu dňa 16.5.2018 namietajú aj nesprávny záver súdu prvej inštancie, že pohľadávka žalovaných vznikla pred uzavretím manželstva žalobkyne s T. C. s poukazom na dohodnutú splatnosť pôžičky, ide podľa názoru odvolacieho súdu o nový odvolací dôvod, ktorý nebol uplatnený v odvolaní a na tento nemožno prihliadať vzhľadom na uplynutie lehoty na podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 3 C.s.p. Za odvolací dôvod nemožno považovať len samotnú citáciu niektorého zo zákonných odvolacích dôvodov, uvedenú v ustanovení § 365 ods. 1 C.s.p., ale odvolacím dôvodom je uvedenie v čom konkrétne zákonom stanovený odvolací dôvod spočíva. Vyššie uvedenú skutočnosť, a to nesprávne posúdenie vzniku pohľadávky žalovaných vo svojom odvolaní ako odvolací dôvod neuviedli. Nad rámec uvedeného však odvolací súd uvádza, že pohľadávka z pôžičky vzniká uzavretím zmluvy o pôžičke a poskytnutím finančných prostriedkov veriteľom dlžníkovi a na samotný vznik tejto pohľadávky nemá vplyv dohodnutá splatnosť vrátenia pôžičky.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a žalobkyňu, ktorá mala úspech v odvolacom konaní, priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok

odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).